

KRITISKE DISKUSSIONER

*Af cand. Scient. Adm. Henrik Herløv Lund
ikke partiorganiseret medlem af centrum - venstre
www.henrikherloevlund.dk
herloevlund@mail.dk*

HØJREPOPULISMENS IDEOLOGISKE OG MORALSKE ANSVAR FOR NORSK TERRORMASSAKRE.

RESUME:

- *Man kan på ingen måde tilkende de højrepopulistiske partier i Norge og Danmark, Fremskrittspartiet og Dansk Folkeparti, noget direkte ansvar for terrormassakren i Norge.*
- *Men gerningsmanden Anders B. Breivik er tidligere medlem af Fremskrittspartiet, DF s norske søsterparti.*
- *Og Breiviks motiver til og tanker bag misgerningen må ses som vokset ud af den antimulimskhed og udlændingefjendskhed og den stigende politiske polarisering og højredrejning såvel som den venstrefløjsforagt, som højrepopulistiske kræfter, medier og partier i alle de nordiske samfund har været del af og drivkræfter i.*
- *Højrepopulismen har således et ideologisk og moralsk i forbindelse med det skete-*
- *Forebyggelse af højreterror handler derfor om at rulle højrepopulismen tilbage.*

Frygtelig tragedie.

Terrormassakren i Norge og drabet på mere end 90 mænd og kvinder, heraf det store flertal unge socialdemokrater, er og bliver en ufattelig tragedie for de berørte, for arbejderpartiet og det norske samfund.

Det er ufatteligt, at nogen kan stille sig op og meje mere eller mindre tilfælde unge i begyndelsen af deres livsbane ned med koldt blod. Det er dybt tragisk og en kæmpesorg for de, som hermed har mistet sønner, døtre, kammerater og pårørende. Og det er et stort tab for Arbejderpartiets Ungdomsfront og Arbejderpartiet såvel som for arbejderbevægelse og venstrefløj i Norge i det hele taget.

Behov for refleksion.

Men spørgsmålet om, hvorledes vi kan forebygge sådan terror i fremtiden, kalder på mere end medfølelse, bestyrtelse og afstandstagen. Det er også nødvendigt og vigtigt at overveje baggrunden for massakren og hvad den er vokset ud af?

I de første timer efter den frygtelig norske terrorhandling var borgerlige medier og politikere hurtige med at udpege islamistister som sandsynlige bagmænd. Og der er næppe tvivl om, at havde det været tilfældet, så ville højrefløjen i Norge såvel som i Danmark – været hurtigt ude med krav om nye generelle antiterrorforanstaltninger såvel som udlændingestramninger.

Men da det efterfølgende blev klart, at gerningsmanden var et ”forvildet” medlem af højrefløjen, skiftede tonen. Kommentatorer ikke mindst i den borgerlige dagspresse har peget på ”det onde i os alle”, på ”en gal mands værk” og på ”ekstremistisk småmiljøer”.

Det skal i den forbindelse på ingen måde afvises, at den intolerance, som drabet er udtryk for, er udbredt. Og uanset om morderen Anders B. Breivik næppe er sindssyg, så er der under alle omstændigheder noget afstumpet og forrykt over hans handling. Endelig er det også blevet klarlagt, at morderen HAR været alene terrorhandlingen og at han har tilhørt snævre, ekstremistiske højreradikalistiske kredse. Ifølge flere norske medier har Breivik debatteret på internetsider, hvor han har ytret højreekstreme holdninger, afstandtagen til multikulturelle samfund og kritik over for islam.

Mere end individs og smågruppers værk

Men der er nok et betydeligt element af inddæmning og forebyggelse af kritik bag borgerlige politikere og mediers individualisering og marginalisering af terrorhandlingen. For det må stå klart, at der her er tale om mere end resultatet af individuelle afvigende adfærd og smågruppers politiske udskridning. Og selvom det går ud over sorgen og medfølelsen må dette siges, hvis vi i sidste ende skal forebygge de mere generelle tendenser og kræfter, som denne misgerning er vokset ud af.

Det fremgår af morderen, Anders B. Breivik's forklaringer og skrifter, at drabene skal ses som led i en kamp mod indvandring og en "muslimsk trussel" mod den norske nation. Når Breiviks bombe rettede sig mod regeringskvarteret i Norge var det et forsøg på at tilbagegå den "politiske korrekthed", som har tilladt multikulturalisme og indvandring i Norge. Og når det særligt var socialdemokrater, som blev ofre for hans skydemassakre på Utøya, skal det ses ud fra en betragtning om netop socialdemokrater og venstrefløj som de "forrædere", som har åbnet op for indvandrerne og den muslimske trussel".

Vokset ud af antiislamisme og højrepopulisme.

Breivik må derfor ses som et - indrømmet ekstremt - udtryk for den udlændingefjendskhed og antiislamiske, som navnlig i det seneste årti er blevet stadig mere udbredt ikke bare i Norge, men i alle nordiske samfund, herunder også i Danmark.

Det er symptomatisk, at Breivik er tidligere medlem af det norske Fremskrittsparti, Dansk Folkepartis norske søsterparti. Blandt andet har den terrorsigtede i et par måneder i 2002 været formand for partiets afdeling i Oslo Vest, hvor han i to år også var bestyrelsesmedlem. Han meldte sig ind i Fremskrittspartiet i 1999 og betalte sidste gang kontingent i 2004. Han var desuden engageret i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU) fra 1997 til 2007.

Fremskrittspartiet har i Norge været bærere af og videreformidlere af mange de antimuslimske holdninger, som højrepopulistiske partier står for i Norden og Vesteuropa. I Danmark repræsenteres disse holdninger som bekendt af Dansk Folkeparti, som imidlertid ikke blot har været en dansk drivkraft for antimuslimske og udlændingefjenske holdninger, men har været særdeles centrale i formidlingen af denne politik til navnlig resten af Norden, jf. fx oprettelsen af partiet "Sverikesdemokraterne".

Intet direkte ansvar, men et bagvedliggende ansvar for hadefuld debat, antiislamisme og venstrefløjsforagt.

Det skal med det samme siges, at der hermed PÅ INGEN MÅDE kan tilskrives hverken Fremskrittspartiet eller Dansk Folkeparti noget direkte ansvar for terrorhandlingerne i Norge, som de begge også har taget afstand fra. Tværtimod er den ekstreme handling et udtryk for, at Breivik oplever at også demokratiet og de etablerede borgerlige partier har svigtet med hensyn til at holde indvandringen stangen.

Men det må stå ligeså klart, at Breivik må ses som vokse ud af den antimuslimskhed og udlændingefjendskhed og den stigende politiske polarisering og højredrejning, som højrepopulistiske kræfter, medier og partier i alle de nordiske samfund har været del af og til dels drivkræfter i.

Breivik har tydeligvis udviklet sig ud af højrepopulismen. Hans handlinger er et ekstremt udtryk herfor, i sine handlinger er han klart gået langt videre end de vil, men tankegangen bag er et radikalt udtryk for de højrepopulistiske partiers centrale budskaber. Slægtsskabet spores fx i tidligere udtalelser fra Søren Krarup om, at "Islam er en totalitær pest", fra Lars Hedegaard og Jesper Langballes om, at "Muslimske fædre/onkler voldtager/myrder" og i Dansk Folkeparti tilkendegivelse af, at: "Islams ånd gør muslimer til terrorister"

Og også det ekstreme og radikaliserede udtryk selv må ses i sammenhæng med højrepopulismen og den forråelse af den offentlige debat og samfundsmæssige værdier og holdninger omkring muslimer, som højrepopulismen gennem de seneste år har medført. Et eksempel med virkning langt ud over Danmarks grænser er Flemming Rose og Kurt Westergaards muhammedtegninger, som ved at udhænge Muhammed som "bombemand", har blåstemplet krænkelse af muslimers helligste følelser, som "frihedskamp", og dermed har legitimeret intolerance og brugen af forhånelser og nedgørelse i debatten mellem regioner og politiske holdninger.

Og ved at udpege socialdemokrater og venstrefløj, som de der har tilladt indvandringen og solgt ud overfor muslimer og multikulturalisme, har højrepopulismen aktivt medvirket til en politisk polarisering og venstrefløjsforagt, som nu har fundet et langt mere ekstremt udtryk i den norske massakre på unge socialdemokrater.

Anstændigheden, der forsvandt.

Selvom der som anført på ingen måde kan eller skal tilskrives Dansk Folkeparti og Fremskrittspartiet noget direkte ansvar for terrorhandlingen, har disses udlængepolitik og retorik således en stor bagvedliggende betydning for denne højreekstremisme og radikalisme.

I den forbindelse må det imidlertid også peges på, at højrepopulismen ikke ville have fået den udbredelse, som faktisk er blevet tilfældet i de senere år, uden medløb fra etablerede politiske partier, først og fremmest i den borgerlige lejr.

Uden herhjemme den tiltagende opgivelse af ”borgerlig anstændighed” fra VK for at bevare magten ville DF således ikke have kunnet rykke lovgivning og værdier langt til højre.

For demokrati – for debat.

Man kan mene, at det er forkert at bruge en tragisk og trist begivenhed som anledning til politisk refleksion. Og at det er mere rimeligt at tale for tolerance og demokrati fremfor imod højrepopulismen, ja at man selv nærmer sig højrepopulismens facon ved at udpege denne som indirekte, men politisk og moralsk ansvarlig.

Det er da også rigtigt at svaret på højreterroreren må blive at fastholde og stå vagt om tolerance, åbenhed og demokrati: Vi skal slå igen med demokrati, som den norske socialdemokratiske statsminister Jens Stoltenberg rammende har sagt. Men uden at tage debatten om de bagvedliggende ideer og kræfter, bliver højrepopulismen frit stillet til at fortsætte med at rykke politik og værdier til højre og øge den politiske og religiøse polarisering. Tavshed har ikke hidtil standset højrepopulismen og vil ikke gøre det fremover.

Der er derfor ingen grund til i misforstået ”pænhed” at ”vende den anden kind” til Dansk Folkeparti og Fremskrittspartiet. Forebyggelse af højreterror handler ikke mindst om at rulle højrepopulismen tilbage.

HENVISNING.

Denne KRITISKE DISKUSSION kan downloades på
www.henrikherloevlund.dk/artikler/Norskmassakre.pdf

Vederlagsfrit abonnement på KRITISKE DISKUSSIONER kan tegnes ved at maile til
herloevlund@mail.dk